

CiDo

Juhu – veseli december
je spet tu!

‘Pazi se, prišlek!’

Ko se pogovarjaš o vremenu

Čas sprememb

@Banda

Intervju: Željko Milovanović

Turčija – zibelka
številnih kultur

Življenje ponuja ...

Sreča za tri tisoč evrov

Juhu – veseli december je spet tu!

Leto je znova naokoli in začenja se veseli december, cidopisovci pa vam želimo, da ga preživite čim bolj – veselo. Želimo vam tudi prijetno brskanje za darilci, zabavno ustvarjanje voščilnic, prekrasne praznike, čim več izvirnih novoletnih sklepov, kakšen kozarček kuhanega vina, veliko sladkarij, dobre družbe, skratka ogromno lepega ... Dolge zimske večere pa si lahko popestrite s prebiranjem novega Cidopisa – tudi tokrat smo se potrudili narediti privlačno številko. Tako boste med drugim izvedeli, da se na Finskem v študentskih domovih grejejo v savnah, brali o novem predsedniku ZDA pa tudi o študentskih volitvah pri nas, potovali po Turčiji, se razvedrili ob branju naših številnih kolumn, izvedeli več o dogajanju v Centru interesnih dejavnosti in še in še. Prijetno branje!

*Polona Ambrožič, urednica Cidopisa in mentorica
novinarske skupine Centra interesnih dejavnosti*

Biblioterapevtsko pero o knjigi *Zijalo*

‘Pazi se, prišlek!’

Širok pogled in vprašujoča duša. Novica. Še preden se misel oblikuje, se usede, preden jo jaz dojam, srce podivja, pljuča potrebujejo več zraka in pot se začne nabirati pod pazduhami. Šok. Mešanica strahu in žalosti. Potem privrejo na dan še solze. V mislih pa samo eno vprašanje – zakaj?

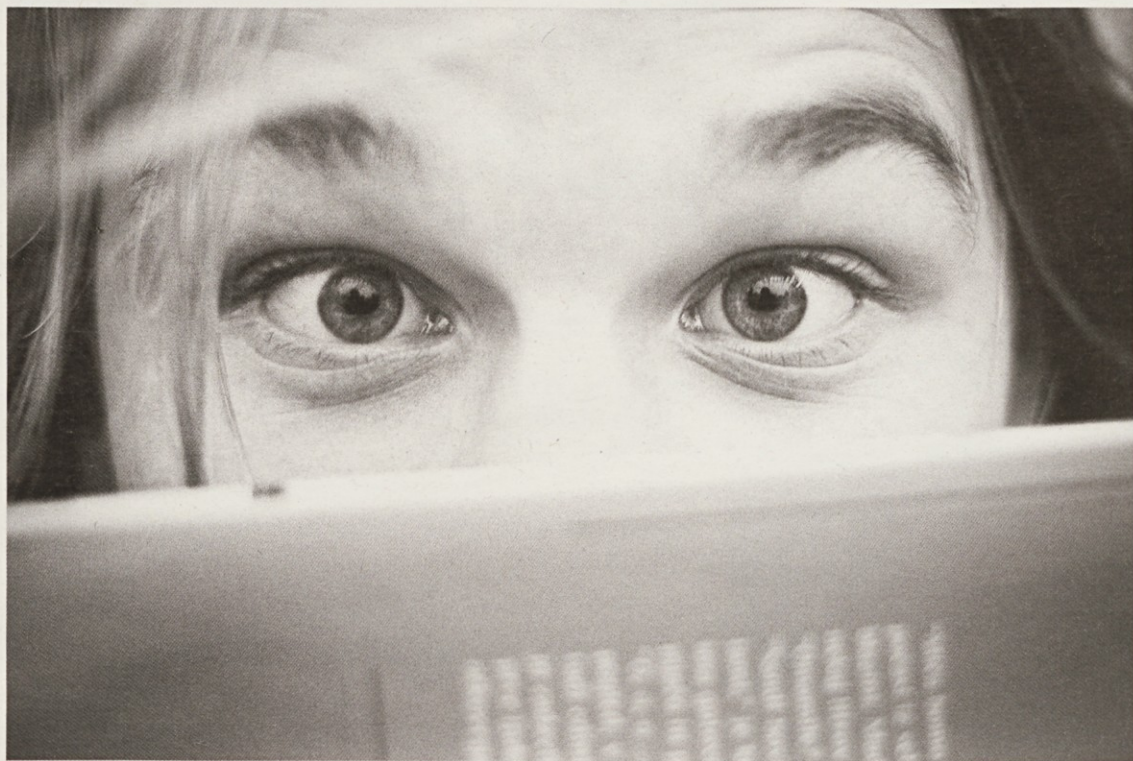

Foto: Andrej Lamut

Piše: Maruška Samobor Gerl

Ločitev staršev je težka za vsakega otroka, tudi za starše, vendar so oni odrasli in se znajo sami spopadati s težavami, vejo o svetu in življenju več od otrok, zato se lažje spopadejo s tem. Otroci to počnejo po svoje in ob šoku na dan privlečejo vse svoje strahove, ki dajo situaciji večjo težo, kot bi bilo realno. Kreativnost pri tem nima meja. Stvar se počasi umiri, prizadeti jo sprejmejo in živijo dalje. Po določenem času pa oče ali mama privleče domov novega

partnerja. Nov šok za otroke. Prilaganje nastalim razmeram, oblikovanje novih navad, navajanje na novega člana družine ... Marsikateri otrok tega ne sprejme zlahka – kdo pa misli, da je ta tip, ki se mečka z mojo mamo? A misli, da bo nadomestil mojega očeta? Kar naj poskusi! Mu že pokažem vraga! Takšno reakcijo povzroči prišlek, ki ga Kitty razglasi za *Zijalo*, v istoimenski zgodbi Anne Fine.

Kitty je najstnica

ločenih staršev in s sestro živita pri mami. Izkušnje z drugimi moškimi, maminimi ljubimci, že ima, a nobeden ni bil takšen kot Gerald, ki je mami tokrat zmešal glavo. O, moj bog, kako je star! Metuzalem! Mama se vede kot opica, začela je viseti na telefonu po več ur skupaj, vsa načičkana se odpravlja ven in prihaja pozno, ne drži se dogovorov doma ... Vede se prav tako, kot mi prepoveduje, da bi se vedla jaz! S takšnimi mislimi se je opremila in sprejela Geralda Faulknerja ob njegovem prvem obisku na njihovem domu. Z bonboniero in prijaznimi besedami,

odprtostjo in potrpežljivostjo se je poskušal približati in prebiti led, vendar neprebojnega stekla prepričanj ni mogoče streti s prijaznim trkanjem. In, groza, kako konzervativna prepričanja ima ta dinosaver! Prvo srečanje je tako Kitty izkoristila za edino nesramno opazko in krst Geralda za *Zijalo*, preden je izginila v svojo sobo. Vendar sčasoma spremeni mnenje o človeku z lastnimi prepričanji, korektnostjo, doslednostjo in angažiranostjo pri vzgoji njene mlajše sestre. Lastnosti, ki jih pri prejšnjih maminih moških ni poznala, so Kitty najprej odbijale, nato pa je spoznala, da so lahko zelo blagodejne. Tako sklene na protestnem shodu nasprotnikov jedrskega orožja, ki se ga z mamo vsako leto udeležita. Na njem mama v zagonu in po močnih prepričanjih naredi neumnost – pusti se odpeljati za nekaj ur na policijsko postajo, kar je za deklici precejšen šok, še posebno za mlajšo sestro. Zanju tako poskrbi Gerald, vendar jima kljub soočenju s stresno situacijo ne gleda skozi prste in od njiju zahteva, da opravita vsakdanje obveznosti. Takrat Kitty spremeni mnenje o *Zijalu* in spozna, da si želi Geralda v svoji bližini. S to zgodbo, ki jo je pripovedovala v sobici, zaprta skupaj z objokano sošolko, je slednji pomagala prebroditi krizo, ki jo je imela zaradi prihoda novega moškega v življenje njene mame in sklenitvi poroke z njim.

Zgodba omili ločitev, saj je pisana na zelo duhovit način. Kljub soočanju z zanj neprijetno situacijo se Kitty z nagajivostjo spopada z njo. Opisuje uporniško in izzivalno vedenje, na zoprne stvari ji uspe pogledati iz zornega kota, sprejemljivega zanj, in se z njimi spopasti kreativno, aktivno, četudi nesramno. In pokaže nam to, da lahko na ločitev gledamo z grozo, lahko pa jo vidimo kot izziv in ostanemo odprti za sprejemanje novosti, za spremembe. Navadno so te še boljše!

V savni

Kolumna o študentski izmenjavi na Finskem

Piše: Živa Rokavec

Piše se november 2008. Sedim v svoji študentski sobi (za zdaj še v Ljubljani). Ura je 17.05 in zunaj je trda tema. Dan je bil meglen in mrzel. Na poti s faksa sem se zabavala tako, da sem opazovala svojo sapo, ki se je dvigovala proti nebu v mrzlem mestnem zraku. Deževalo je, ljudje oblečeni v temne in debele plašče so hiteli drug mimo drugega in se poskušali izogniti lužam, ki so se naredile na neravnih pločnikih. Ljudje kljub slabemu vremenu še

vedno švigajo mimo mene s kolesi. Tudi v Helsinkih je glavno prevozno sredstvo kolo. Z njimi se ne vozijo le v dežju, ampak tudi v snegu. Sicer pa se bom morala na tako vreme kar navaditi. Tema bo prej, namesto dežja bo sneg in temperature se spustijo tudi do več kot minus trideset. Na severu Finske imajo sirene, ki ob prenizkih temperaturah prebivalce obveščajo, naj ne zapuščajo domov, saj jim lahko zmrznejo zenice. Pa vendar na to ne gledam kot na oviro, ampak kot na novo izkušnjo, res upam, da bom kdaj med potepanjem po severni pokrajini zaslišala te sirene ☺. Če ne drugače, se bom vsak dan grela v savni. V študentskih domovih ima vsako nadstropje svojo. Seznam z načrtovanimi dogodivščinami je že pripravljen in čaka, da ga uresničim. Na prvem mestu je seveda zbrati 30 ECTS (kreditne točke, s katerimi ti priznajo opravljene izpite), saj grem na študijsko izmenjavo, s poudarkom na študijsko. Potem prijava na tečaj preiskovalnega novinar-

Ko se pogovarjaš o vremenu

stva, ki bo v februarju, ogled Finske, Laponske, vožnja s transsibirsko železnico, za počitnice pobeg v Rusijo, naučiti se moram voziti sani s pasjo vprego, preizkusiti tek na smučeh, spoznati vsaj osnove finskega jezika, videti po vsaj en nastop finskega in ruskega baletnega ansambla, obiskati večji koncert in izkoristiti čas, namenjen erasmus zabavam ... Preden pa začnem s kljukanjem vsak dan daljšega seznama, se moram vprašati, ali je vse pripravljeno za odhod. Vem, da imam čas do januarja, vendar meseci hitro tečejo, pred vrati so še prazniki, preden se bom dobro zavedala, bom pred seboj zagledala utripajoči napis boarding/vkrcanje. Torej, ali je vse pripravljeno? Študijski sporazum je sklenjen, podpisan in ožigosan, finska tutor in koordinatorka mednarodne pisarne sta obveščena o mojem prihodu, vloga za štipendijo je oddana in čakam še samo na odločbo, moja nova sobica me bo sprejela takoj, ko prispem. Šal, klobuk, rokavice, debeli puloverji čakajo, da jih vzamem s seboj. Manjka mi samo še letalska karta. Enosmerna. Kako smešno bo kupiti enosmerno letalsko karto.

Čas sprememb

Piše: Uroš Sitar

Ob analizi letošnjega leta gotovo ne bo težko ugotoviti, katera država jo je najbolj zaznamovala. Seveda je odgovor Amerika. Ta je nam je letos postregla s posledicami gospodarske krize in z zgodovinskimi ameriškimi predsedniškimi volitvami.

Ne zgodi se ravno v vsaki državi, da njeno predsedniško kampanjo, volitve ter navsezadnje pričakovanje rezultata z zanimanjem spremlja praktično ves svet. Sicer pa se bodo 44. volitve zapisale v zgodovino predvsem zaradi zmage Afroameričana. Če upoštevamo, da rasizem v tej državi še živi in da so temnopolti šele pred nekaj več kot štirimi desetletji postali enakovredni državljani, si takšnega razpleta volitev vsaj na začetku kampanje ni upal nihče napovedati. Zmaga Baracka Obame nedvomno dokazuje, da so Američani presegli številne predsodke, ki v določenih predelih na žalost še pogojujejo družbo v tej državi.

Kljub temu da so se množično odločali za Obama, ostajajo na drugi strani še vedno skrajne skupine rasnih nasprotnikov, ki ga zaradi barve kože nikarol ne morejo sprejeti. Prav zato ne preseneča podatek, da bo 44. predsednik ZDA eden najbolj varovanih do zdaj. Sicer pa je pot do tega položaja, če se omejimo samo na kampanjo, izjemno težka. V primerjavi z ameriško kampanjo, ki je trajala skoraj dve leti in je bila tudi zelo draga, postanejo naše parlamentarne volitve kot volitve v občino. Obama je vsekakor veliko propagiral tudi prek spleta, kar se mu je obrestovalo. Tako se je lahko dobro približal tudi mladim in jih prepričal. Znano je namreč, da se mladi – po statistiki – izjemno slabo udeležujejo volitev, vendar se zdi, da sta jih velika želja po obljubljenih spremembah in njim bližja oblika propagande prepričali, da so se odzvali v večjem številu.

V javnosti se pojavlja veliko teorij, zakaj so se ljudje odločili za Obamo, toda nekaj je gotovo: njegovemu nasprotniku podpora zdaj že predsednika v odhodu ni kaj pretirano koristila ali pa ga je celo pogubila. Med Bushevimi predsedovanjem smo bili priče začetku nesmiselne vojne v Iraku, hude finančne in gospodarske krize itd.. Predvsem zaradi vse večjega nezadovoljstva so se Američani na koncu le odločili za tistega, ki napoveduje spremembe. Vse bolj pa se, ko opazuješ voditelje raznih držav, v politiko in na

Foto: Andrej Lamut

vodilne položaje vključuje mladi rod politikov, ki bodo kot nova moč nadomestili stare mačke, mogoče je tudi tukaj odgovor za takšen rezultat.

Novoizvoljenega predsednika po prevzemu funkcije čaka težko delo, saj se bo moral spopasti z ne preveč bleščečo zapuščino svojega predhodnika. Prioriteta bo gotovo gospodarska kriza. Ta se je namreč začela ravno v Ameriki. Vse večje težnje človeka po bogatenju so pripeljale do stanja, v kakršnem je zdaj svet. Zaradi odobranja astronomskih kreditov s strani bank, ki so jih ljudje najemali predvsem za nakup vrednostnih papirjev in posebno nepremičnin, predvsem pa zaradi zmotnega mišljenja, da se pregrevanje gospodarstva in njena najhujša možna posledica – gospodarska kriza – ne

moreta ponoviti, smo zdaj priče najbolj črnemu scenariju za gospodarstvo. Bankam so se namreč začele likvidnostne težave in s tem so postavili ostrejšje pogoje odplačevanja, česar pa dolžniki niso zmogli. Tako so banke zasegale nepremičnine, in ker se je naenkrat močno povečal trg nepremičnin, se je ta zrušil, borzni indeksi pa so začeli strmo padati. Zdaj lahko samo še spremljamo posledice v obliki propadanja številnih svetovnih bank in podjetij ter povečevanja brezposelnih in podobno.

Ves pomp ob zgodovinski izvolitvi se bo tako počasi poglobel in potem bodo na koncu vse oči samo še uprte v to, kakšen sodobni »new deal« bo pripravil Barack Obama za reševanje gospodarske krize, ki jo je svet nazadnje doživel v tridesetih letih prejšnjega stoletja.

Luka izza računalnika kuka

*@Banda

Piše: Luka Cvetko

*V vlogi odgovornega medija najprej opozorilo uporabnikom socialnih omrežij. Zajeda profile Facebooka/MySpacea. In ko enkrat ugrizne, na profilu ali v nabiralnikih vaših prijateljev pusti povezavo do lažnega YouTube videa. Ta povezava vas prisili k prenosu "nadgradnje programa Flash", ki naredi še več škode. Takih smo navajeni predvsem iz IM-sporočevalcev.

Že zadnjič so potožili o udaru finančne krize na področju IT. Omenjeno obdobje tudi portalu YouTube kuje drugačno usodo. Odločitev o namestitvi t. i. sponzoriranih videov v iskalnik (kdor koli si bo gledanost lahko povečal z denarjem) tako močno nasprotuje strategiji izpred let. Nekoč sta veljala le diskretno oglaševanje in ideja o kreativnih uporabnikih, ki bi naj ustvarili nekaj velikega – kar bi pritegnilo množice, povečalo obisk in klike na diskretne oglase – ob domačih videih otrok, psov in mačk se to ni zgodilo. Dogovor prinaša tudi dobre stvari – na YouTubeu boste lahko videli nekatere filme studijev MGM (Metro-Goldwyn-Mayer).

America Online bo kmalu popolnoma prenehala nalaganje

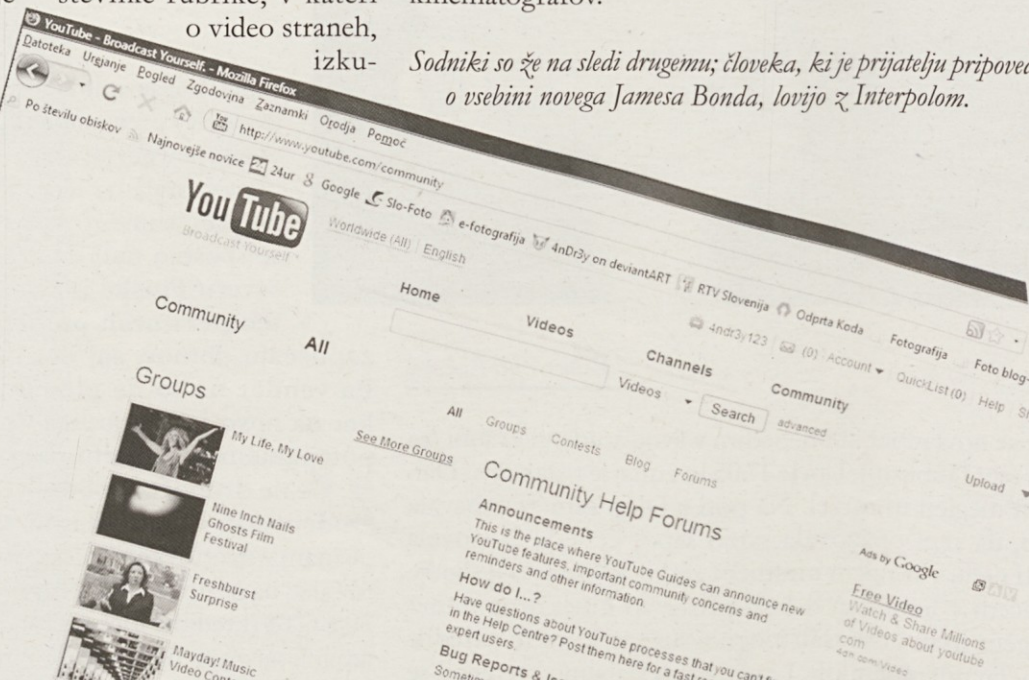
uporabniških videov na AOL Video.

Zaradi priprav naslednje številke rubrike, v kateri obravnavamo podrobnost o video straneh, lahko svoja mnenja iz- pošljete na luca@lajka.si.

Radarji pravice v ZDA so z orodjem prenovljenega zakona opazili pirata. Kanadčan je zaradi izdelave CAM-verzij nekega filma z rešetkami denar nico olajšal z: 1495 dolarjev Prepovedali so mu še posedo-

vanje piratskega orožja (snemalne naprave) in obisk kinematografov.

Sodniki so že na sledi drugemu; človeka, ki je prijatelju pripovedoval o vsebini novega Jamesa Bonda, lovijo z Interpolom.

Intervju: Željko Milovanović

»Najprej je treba študentsko organizacijo narediti spet študentsko, potem šele lahko začnemo zares delati za študente«

Po parlamentarnih volitvah letos dogajanje na slovenskem političnem prostoru ne potihne, 21. in 22. oktobra so bile na ljubljanskih fakultetah tudi volitve v upravne odbore študentske organizacije v Ljubljani. Po volitvah se bi moral konstituirati študentski zbor, ki je vodilno telo študentskega sistema. Kljub temu pa je po dveh mesecih skoraj 16.000 študentov še brez svojih predstavnikov. Šov na ŠOU še traja, mi pa smo se pogovarjali z Željkom Milovanovićem, študentom obramboslovja na fakulteti za družbene vede in enim od najprepoznavnejših zastopnikov študentske demokracije.

Piše: Živa Rokavec

Številni študenti sploh ne poznajo glavne vloge Študentske organizacije Univerze v Ljubljani (ŠOU Ljubljana). Kakšna je?

Osnovna vloga Študentske organizacije Univerze v Ljubljani je skrb za dobrobit študentk in študentov. Predvsem se to nanaša na vse, kar se še dogaja ob študiju.

Kako bi lahko predstavniki ŠOU (natančneje predstavniki NŠM) študentom približali politiko in jim pojasnili njeno delovanje?

Do zdaj je ŠOU stavil na kulije in žogice. Osebnostno mislim, da bi se študentom približali že samo s tem, da bi jih vse povabili v hišo, da bi vsem omogočili možnosti, da se v organizaciji udeležujejo. Poleg tega se lahko organizacija študentom najboljši predstavi z dobrimi projekti, ne samo prek žurov in bowlingov. Dobra projekta, za katere vsi vedo, da jih izvaja ŠOU v Ljubljani, sta prav gotovo Virus (ob dnevu boja proti aidsu) in Infodnevi.

Letos lahko spremljamo daleč najvznemirljivejši boj za oblast na fakultetah. Kakšno moč dobi študent, ki postane del ŠOU, in kako lahko pripomore k oblikovanju študentskega življenja?

Odvisto, kaj ga zanima in na kateri ravni študentskega organiziranja. Nekatere pritegne samo izvedba projektov na svojih fakultetah, druge zanima splošno kreiranje študentskega življenja, neposredno na ŠOU v Ljubljani. Kar 45 jih je takšnih, ki so izvoljeni za poslance v študentskem zboru, ti imajo kar veliko moč, čeprav se je večina premalo zaveda. Določajo smernice organizacije in razdelijo približno 5,5 milijonov evrov, toliko denarja ljubljanskim študentom pripada na leto.

Letos sta najbolj konkurenčni dve listi. Prva je Samostojna akademska skupina (SAS), bolj znana kot oranžni, druga pa je Neodvisna študentska mreža (NŠM), katere prepoznavna barva je modra. Sami ste vodja NŠM. Za kaj se zavzimate?

V NŠM si želimo predvsem reforme ŠOU v Ljubljani. Ta organizacija je postala preveč birokratska, po drugi strani pa je vedno manj tistih, ki se držijo notranjih pravil. Kažejo se tudi primeri skorumpiranosti. Škoda, ker ima vseeno velik potencial. Predvsem bi jo morali narediti spet študentsko, vnesti vanjo in med študente nekaj romantike ter odpreti vrata vsem, ki si želijo sodelovati pri kreiranju študentskega življenja. Očitno je zdaj vstop v organizacijo dovoljen samo izbrancem. Šele ko bo dosežena temeljita reforma in ko bo organizacija spet resnično študentska, bomo lahko začeli izkoriščati njen potencial. Ampak to ne tako, da bomo organizirali še več veselice, temveč bomo dali prednost stvarim z dodano vrednostjo. To so vsebinski projekti, od katerih udeleženci odnesejo še kaj več od jutranjega glavobola.

Med volitvami se je menda zgodila kršitev pravilnika, tako je bila na šestih fakultetah onemogočena kandidatura članov NŠM, SAS naj bi si želel zagotoviti

Željko Milovanović, Foto: Matevž Kokol

zmago na t. i. modrih faksih in s tem tudi večino v senatu. Kaj je bilo pri ravnanju volilne komisije bolj sporno: zavrnitev kandidatur ali poznejše onemogočanje razrešitve položaja, torej sklica seje?

Že na začetku smo vsi vedeli, da ta volilna komisija ni pristojna za to, da bi izvedla volitve, saj Statut ŠOU v Ljubljani določa, da volitve izvede sedemčlanska volilna komisija, njih pa je bilo samo pet in to brez predstavnikov opozicije. Najbolj sporno je bilo seveda to, da je volilna komisija presegla svoje pristojnosti in neupravičeno razrešila 45 kandidatur članov NŠM.

Kakšni so vaši nadaljnji ukrepi? Kdaj boste nadaljevali volilno kampanjo?

Predsednik Nadzornega senata ŠOU v Ljubljani je že opravil svoje delo in sklical nadomestne volitve za fakultete, na katerih trenutno ni študentskih predstavnikov (FDV, FF in PF). Vse se je zdelo spodbudno, dokler v razpis ni posegel direktor ŠOU, ki sicer po pravilih za to nima pristojnosti, a je ponovne volitve vendarle preprečil. Volilno kampanjo bomo začeli takoj, ko se tudi ta stvar uredi, vendar za zdaj ne kaže dobro.

Za zdaj so nekateri študentje brez svojih predstavnikov. Ali se bo študentski zbor vseeno konstituiral? So njegova dela in naloge začasno zamrznjeni?

Če se na konstitutivni seji študentskega zbora pojavi absolutno število vseh poslancev, torej 23, in se izvoli predsednika, novi zbor deluje normalno. Žalostno je, da bo sprejemal odločitve kljub temu, da je bil postavljen z nelegitimnimi volitvami, za nameček pa bo deloval brez predstavnikov skoraj tretjine študentov Univerze v Ljubljani.

Letos so volitve spopad med modro in oranžno barvo. Trendi torej sledijo polarizaciji, kot se je zgodilo tudi na predsedniških in parlamentarnih volitvah. Ali to pomeni, da se volivce in volivke že od vsega začetka privaja na takšno razmišljanje?

Dobro vprašanje. Tudi meni ni všeč, da imajo študentje v glavnem na voljo le dve opciji in takšna razporeditev nekako sili v večinski sistem. Včasih so obstajale tri velike študentske skupine, ker pa nobena ni dosegla absolutne večine, so se tvorile koalicije, kar je po eni strani vedno prinašalo večjo mero raznolikosti v študentski politiki, po drugi strani pa je bil dosežen večji nadzor nad nepravilnostmi. Upam, da trenutni trendi tako na študentski kot na državni ravni ne bodo zasidrali miselnosti, da je normalno, da izbiramo samo med črno in belo.

Menite, da je v prihodnjih dveh letih mogoče pričakovati konstruktivno sodelovanje med modrimi in oranžnimi kljub zapletom in podtikanjem med volilno kampanjo?

Menim, da osnovni interesi študentov niso in ne smejo biti dvomni. Prav tako pravice. Študenti smo lahko v dialogu z državo močni le, če smo enotni. Zato verjamem, da bomo v prihodnosti našli skupni jezik pri teh stvareh, kot smo tudi vsa leta doslej, ne samo modri in oranžni v Ljubljani, ampak vse entitete Študentske organizacije Slovenije.

Ali je študentska demokracija mrtva?

Zadnji dogodki na volitvah za ŠOU v Ljubljani kažejo, da so poteptana vsa osnovna demokratična načela na organizaciji. Vendar še obstajamo optimisti, ki upamo, da bo pravica našla svojo pot in da demokracija med nami ne bo zares umrla.

Turčija – zibelka številnih kultur

Turčija. Človek jo vedno poveže z ogromno pokajenimi cigaretami, veliko popite kave in čaja ter seveda z izjemno močno izraženo narodno in versko pripadnostjo. Koliko to dejansko drži, smo se člani folklornega društva Lancova vas lahko prepričali letos, ko smo sodelovali na mednarodnem festivalu folklornih skupin v mestu Izmir. Na dogodku, ki se je odvijal od 10. do 15. oktobra, smo na številnih odrih po mestu s skupinami iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Hrvaške, Črne gore, Kosova, Makedonije, Romunije, Grčije in gostiteljice Turčije predstavili del folklornega izročila.

Piše: Uroš Sitar

Foto: Arhiv FD Lancova vas

Na pot smo se odpravili kar z avtobusom, in sicer dva dni pred odprtjem festivala. Pot nas je vodila skozi Hrvaško, Srbijo ter Bolgarijo vse do končnega cilja. Seveda ni treba posebej poudarjati, da je bila pot precej

vojni z Grki davnega leta 1923 ustvaril sodobno, sekularno in proevropsko republiko. Njegov portret zraven zastave je po toliko letih po njegovi smrti še vedno skoraj obvezen. Prav ta voditelj je bil ustanovitelj omenjenega festivala. Dva tovrstna dogodka sta bila že v času njegovega življenja, lani

kraju, saj ta mogotec ne gradi hotelov kjer koli. Ker pa si ne moremo kar tako privoščiti ne bivanja v tem hotelu ne čezmernega zapravljanja v dragih trgovinah, smo se torej odločili za obisk tržnice. Po nekaj minutah hoje od hotela smo prišli do ulice, kjer se vije nepregledno dolg labirint. Na teh tržnicah se najde marsikaj. Prodajajo veliko tekstila, kar je mogoče povezati tudi s pridelovanjem bombaža, ki je zelo razširjeno, prav tako je razširjena tudi usnjarska industrija. Močni so tudi v pridelovanju vseh vrst sadja in začimb. Bogata je tudi ponudba vseh vrst vin, še najbolj so razširjena sadna vina. Če k tržni ponudbi prištejemo prodajo raznovrstnih

glasbi v živo v središču mesta, ampak tudi na izletih, ki jih je pripravil organizator. Eden takšnih, ki je resnično pokazal ta velik prepad med razvitim in nerazvitim delom Turčije, je bil izlet na vzpetine na obrobju mesta. Slabo grajene hiše in možje ob srebanju kave ali čaja, na videz nejevoljni, in gruče borno oblečenih otrok nemo opazujejo mesto pod seboj, ki se zdi kot zlata trdnjava in kaže čisto drugi obraz. Ob pogledu na takšne razlike se lahko zamisliš, še posebej ko je vodnica opisala kraj z besedami: »To je zdaj tista prava tradicionalna Turčija.« Šli smo na še en zanimiv izlet, in to z ladjo po Egejskem morju, na kateri so organizatorji za vse

Turški vplivi so bili včasih enostavno premočni.

naporna, a je ob dobrem vzdušju kar hitro minila. Če kje, potem bi lahko prepričljivo trdili, da je prav v Turčiji močno prisotna narodna pripadnost. Že na mejnem prehodu in potem vso pot smo bili na vsakem koraku obdani z rdečimi zastavami s polmesecem in zvezdo v sredini. Prvi vtisi so bili, da se je ta država v zadnjih letih zelo razvila, še posebno če primerjamo razmere izpred šestih let, ko smo takrat z otroško folklorno skupino iz Lancove vasi gostovali v mestu Silivri in obiskali tudi Istanbul. Izmir je tretje največje mesto – za Istanbulom in Ankarom – ter ima danes približno štiri milijone prebivalcev. Je ob izmirskem zalivu ob Egejskem morju in je za Istanbulom drugo največje pristanišče. Za mesto bi lahko rekli, da je izjemno liberalno in po videzu skoraj evropsko. Nad njegovo urejenostjo smo bili pozitivno presenečeni – če primerjam z Istanbulom. Prav tako se lahko pohvali z izjemno čistočo v središču. Zadnje izpostavljam zgolj zato,

pa so festival ponovno obudili z željo, da postane tradicionalen.

V petih dneh se je po številnih lokacijah po celotnem mestu predstavilo okrog 450 nastopajočih iz enajstih držav, ki so v ta prostor kot svetovno zibelko kultur primešali še del svoje kulture in izročila. Čeprav smo imeli dnevno po dva nastopa na različnih prizoriščih, smo vseeno našli tudi čas za

Ostanki knjižnice v Efezu

ker je slika na obrobju glede razvitosti in čistoče povsem drugačna. Kot že zapisano, med prebivalci je narodna pripadnost zelo močna. Na vsakem koraku nas tudi spominjajo na zgodovino in njihovega prvega predsednika sodobne Turčije Mustafa Kemala Atatürka. Ta je živel med letoma 1881 in 1938 in je po

potepanja in izlete. Eden prvih, če ga lahko tako imenujem, je bil zagotovo obisk tržnice v središču mesta. Čeprav je ta razvit in ima tudi številne druge trgovine, so zadnje vendarle cenovno na višjem nivoju. Že samo dejstvo, da se v mestu nad drugimi stavbami bohoti razvpiti hotel Hilton, pove nekaj o samem

vodnih pip in tobaka ter vseh drugih njihovih spominkov, potem velikost tržnice niti ni več tako veliko presenečenje. Sicer pa ne priporočam, da bi po tržnici hodili sami, saj

so možnosti, da se med vsemi temi spominki in drugim kičem izgubiš, resnično velike. Nate pa prežijo tudi številni »referenti za marketing«, ki te za vsako ceno hočejo prepričati, da bi pristopil k njihovi tržnici. Ob številnih nagovorih, kot so: »Dobar dan!, Come here my friend, good price for you,« znajo biti včasih prav nadležni. So pa vsi med seboj »poslovno« izjemno dobro povezani. Če prodajalec nima določenega izdelka, bo takoj priporočil prijatelja ali ti kar sam od drugod prinesel željeno. Prav tako so nam hitro ustregli ob prvi žeji, čeprav pijáč, sploh alkoholnih, naj ne bi bilo v bližini mošej. Tako sem prvič

dobil občutek, da se vendarle tako strogo ne držijo načel zakona in vere. Za dobro ceno, če človek vendarle najde kaj zase, je seveda obvezno barantati.

Udeleženci festivala se nismo družili samo ob nastopih in obedih v veliki dvorani ob

nastopajoče pripravili tudi obed. Čeprav gre za pristaniško mesto in morje zato ni ravno primerno za kopanje, je kljub temu videti kar čisto. Kot smo pozneje izvedeli, so velik napredek pri večji čistoči dosegli predvsem v zadnjih desetih letih.

Kot zanimivost naj zapišem, da je naša skupina obiskala tudi patra Martina Kmetca, rojaka iz Lancove vasi, ki kot misijonar že vrsto let živi in deluje v tem predelu Turčije. Ob pristrčnem sprejemu v cerkvi in pogostitvi v župnišču nam je med drugim zaupal, da je od 75 milijonov prebivalcev, kolikor jih živi v tej državi, samo 80.000 kristjanov in da so zato prava manjšina. Ker pa je Turčija domovina številnih civilizacij, smo si ob koncu našega gostovanja ogledali še ostanke starodavnega mesta Efez. To je bilo ustanovljeno tisoč let pred našim štetjem, in sicer kot eno izmed dvanajstih mest s strani jonskih Grkov po zmagi nad Trojanci. Zaradi izjemno rodovitne zemlje in nahajališč srebra in zlata so nekateri kraji postali bajno bogati. Efez je skozi zgodovino doživel številne pretrse, tako da se je iz nekoč glavnega antičnega mesta z 200.000 prebivalci do srednjega veka skrčil v malce večjo vas, dokler ni dokončno izginil s svetovnega zemljevida. Čeprav so se izkopavanja začela že precej zgodaj, in sicer že ob koncu 19. stoletja, je vendar zapuščina dokaj klavrna. Zraven stalnih sovražnikov, torej sonca in dežja, so veliko škode naredili predvsem potresi. Od mogočnega mesta so danes dobro ohranjeni morda le še amfiteater za približno 2500 ljudi, knjižnica in nekatera svetišča.

Amfiteater za približno 2500 ljudi v Efezu

O Lublan skoz moj uč

Življenje ponuja ...

In je štartalo tudi študijsko leto, ne samo študentsko. Profesorji, ki so z začetkom oktobra že delali s polno paro, saj so svoje kolesje podmazali že septembra, so nas zasuli z obveznostmi že prvi teden. Prebujanje iz poletnega transa in oktobrskega žuranja ni trajalo prav dolgo. Pravzaprav sem ga dojela kot strelo z jasnega, ki me je zadela na sredo čela, mi zavozlala živce in povzročila lepo količino stresa. Tako sem v november zakorakala s hudim mačkom, skladovnico težkih in debelih knjig v naročju, podočnjaki, z bolečimi rameni in hrbtom. Žuljev na riti ne obetam ravno, kozmodisk si pa včasih že prav zaželim. Še sreča, da odbojka, jazz balet in joga poskrbijo, da ukrivim hrbtenico še v drugo stran.

Piše: Maruška Samobor Gerl

Izpolnjevanje obveznosti za faks je trenutno sicer v mojem prvem planu, vendar sem letos začela opazati, da to ni vse, kar bi tvorilo študentsko pot. Tlakovanje življenjske poti poteka tudi skozi študentska leta, zato je polaganje tlakovcev čim širše zlata vredno. Kot študentje si lahko odpiramo vrata v različne intelektualne sfere in segmente zaposlitvenih možnosti ter si tako povečamo možnost izbire pri odločanju, za katerim pragom bomo začeli graditi pot, po kateri bomo lahko trdno stopali. Tega prisostvovanje na predavanjih in vajah po mojih izkušnjah ne omogoča. Zato različne fakultete ponujajo malo morje možnosti za obštudijsko udejstvovanje na izbranem področju. Od najbolj znanih izmenjav Erasmus do manj znanih izmenjav v tujino, raznih kongresov, seminarjev, izobraževanj, predavanj gostujočih predavateljev, možnosti aktivnega članstva v društvih, ki delujejo na faksu, študentskem svetu in organizaciji, možnosti ustanavljanja lastnih društev in krožkov ter številnih drugih dejavnosti. Iz tega bom

potegnila sklep: življenje ponuja, nesrečnik zamuja. Zakaj nesrečnik? V razredu opazujem sošolke in sošolce, ki zraven faksa ne počnejo ničesar, razen obvezne telovadbe in priložnostnega kofetkanja. So zelo konformni, držijo se ustaljenih vzorcev, vestno izpolnjujejo obveznosti in imajo varno zaslombo na terenu, ki ga zelo dobro poznajo. Imajo trdno postavljene meje, skupaj z njimi pa plašnice na očeh in sami sebi predstavljajo jezdeca s trdno zategnjenimi vajetmi. Če bi vajeti popustili, bi tvegali, da poberejo šopek sočne trave s tal in okusijo sočnost in svežino nepoznanega, stopili bi zunaj mej na majav teren in izgubili občutek varnosti. Zato je bolje, da ostanejo na varnem, trdno sedeči v sedlu z zategnjenimi vajetmi, ki omogočajo kontrolo, in plašnicami, da ne opazijo stvari, ki bi jih utegnile zamamiti. In sedijo na predavanjih in poslušajo. In delajo seminarske naloge in gredo na kavo in domov. In so. Pika. So. Spraševati sem se začela, ali je to tisto, kar želim. Obstajati, da lahko izpolnjujem predpisane naloge in želje drugih ljudi. Ne! Želim obiskati kongrese, pokazati svoj obraz ljudem svoje stroke, dati

vedeti, da obstajam, da se zanimam za to, kar študiram, pokazati, da me zanimajo še druge stvari, ne zgolj guljenje kavbojk na riti v učilnici. Hočem zašvicati na telovadbi, uživati v gibanju in opazovanju lepote izvajanja gibov pri jazz baletu, začutiti kolektivni duh in se zabavati na odbojki ter se poglobiti vase in zlit dušo s telesom na jogi. Hočem brati literarno estetiko, gledati art filme, poslušati glasbo, ob kateri lahko čutim. Hočem čutiti življenje, hočem ga živeti!

Študentsko življenje tistim, ki smo se zanj odločili, ponuja opeke in malto za tlakovanje poti. Imamo dve izbiri. Lahko položimo opeke, jih utrdimo z malto, sklenemo poglavje 'faks' s potko za sprehajanje in po njej stopamo. Lahko poiščemo špahtlo, hruško, bager, žerjav in delovno silo, da iz opek in malte položimo avtocesto in si ustvarimo podlago za pospeške in veter v laseh. Po življenjski poti se lahko betežno opotekamo ali uživamo v njeni širini ter šibamo z enega konca na drugega. Življenje ponuja, nesrečnik zamuja. Odločitev je v vsakem primeru naša.

Na prepihu

Sreča za tri tisoč evrov

Piše: Barbara Ferčič

Dolgčas mi je bilo, priznam. Nekateri temu pravijo kreativno lenarjenje, s čemer se ob preveliki lenobi prav rada strinjam. Čeprav nekateri res priznavajo, da je stranišče najboljše za najbolj nore ideje ... No, pustimo zdaj to. Zadnjič sem po čistem naključju prebrala članek v časopisu, ki ga sicer berem res in samo, če mi tako velela službena dolžnost. Skratka, z bombastičnim naslovom v rdečem so napovedali razkrinkanje ženice, ki se je – roko na srce, zelo simpatično – znašla in odkrila prefinjen način, kako zaslužiti za vsakdan. Odločila se je vedeževati. In to ne kar tako, da poveš nekaj floskul o zdravju, da morajo ljudje paziti na hrbtenico in kolena, da se bo njihova zadeva na sodišču v letu 2009 nekako le premaknila, da bo sin diplomiral pri sedemindvajsetih in podobne puhlice. Ne, samooklicana vedeževalka se je spomnila genialnosti! No, saj vemo, da že navadni jasnovidci, raznorazni Dannyji, mastno služijo na račun linij 090 in podobnih naročil, ta ženska pa se je odločila iti še dlje. Izkoristiti slovenčevsko naivnost do konca!

Dogajalo se je, če se prav spominjam, po Prekmurju. Potrkala je na vrata in ponudila svoje znanje. Da napoveduje prihodnost, se je predstavila. Ljudje, zmerom polni skrbi in še bolj firbčni, le kaj jih še čaka, morda pa bo kak žarek sonca, so jo sprejeli in ji zaupali teh par evrčkov za napoved. In tu se začne farsa. Ženica je popolnoma vsem napovedala črno prihodnost. Nesreče, tragedije, umrla bosta sin in tašča, zgorelo vam bo gospodarsko poslopje (pa že to je eden izmed elegantnih

načinov, kako se lahko kot zvezda znajdete na straneh omenjenega časopisa; le hrano morate pozabiti na prižganem štedilniku in poklicati gasilce ...) utopil se bo vaš muc Miki (če ga ne bodo že sami prej, ampak to je že popolnoma druga zgodba). Seveda je imela prebrisanka pripravljeno rešitev. Če boste sodelovali z mano in s skromnim prispevkom spodbudili moje sposobnosti, lahko skupaj spremenimo potek usode. Lahko odženem temne oblake nad vašim življenjem in prikličem srečo in radost, je prepričevala. In prepričala! Za to svojo dobroto je pokasirala povprečno tri tisočake evrskih bankovcev, in to od vsakega! Genialka! Ljudje so ji kakopak nasedali. Ko so potem po hudih mukah razmišljanja le ugotovili, da jih je pošteno nategnila, so jo šli, vrli, poštene in kleni Slovenci, prijaviti. No, ne vsi, nekateri so le sramežljivo potegnili odejo čez glavo in se skrili v domači hiši, saj se niso hoteli blamirati pred vesoljno domovino. Niso se želeli izpostavljati in priznati, da jih je naplahtala uboga ženica. Da so bili morda tudi oni pred slabimi dvajsetimi leti člani zloglasnih piramidnih denarnih iger, kjer so na koncu tisti na vrhu itak vse pobrali, za druge pa kakopak nikoli sploh ni bilo možnosti prilesti do vrha. In da so eni izmed tistih, ki redno, dvakrat na teden, igrajo loto, upajoč, da tokrat pa res bo, čeprav bi raje tistih 208 evrov na leto, dobesedno vrženih proč, porabili za svoje otroke in jih poslali na morje. Da jih je opetnajstila? O tem bi lahko govorili. Naivni so, kaj pa. In to je nekdo pač elegantno izkoristil. Ne razumite me napak, ne strinjam se s tem, da je treba ljudi naplahtati, če se le da, in jih obrati do zadnjega centa, pa če si vzamejo kredit za to. A kaj to pove o Slovencih? Da s(m)o tako obupani ali enostavno neumni?

Center interesnih dejavnosti Ptuj
Osojnikova 9, SI – 2250 Ptuj
tel. 780 55 40 in 041 604 778
www.cid.si cid@cid.si

Program v decembru 2008

Klubski programi

petek, 5. decembra 2008, ob 20. uri

KONCERT ETNO MALESH (Makedonija)

Miljaim Destanovski – zurla
Ervin Destanovski – zurla
Djafer Destanovski – tapan
Nehru Demirovski – tapan

Skupino sestavlja srednja generacija glasbenikov družine Destanovci, ki tradicijo zurle in tapana ohranjajo že več kot osemsto let. Predstavili bodo bogat avtorski repertoar svoje družine, ki ga zaznamuje edinstveni, tako imenovani zurlaški stil. V Makedoniji je njihova veja poznana pod imenom ratevski zurlaši.

petek, 12. decembra 2008, ob 19. uri

POTOPIS: JUGOVZHODNA TURČIJA

Ivana Viher in Mitja Krempel sta junija letos obiskala del Turčije, kjer se meša turško, kurdsko in arabsko prebivalstvo in lokalnih navad še ni odpravil množični turizem. Gori Ararat in Nemrut, mirujoči vulkan Nemrut, Kapadokija, kraji ob meji s Sirijo in ob reki Tigris, podzemno mesto Derinkuyu in še veliko drugih zanimivosti, ob koncu pa tudi degustacija turškega čaja in turške sladice!

petek, 19. decembra 2008, ob 20. uri

KONCERT: DECEMBRSKA PRODUKCIJA MLADIH GLASBENIKOV

Nastopili bodo mladi kitaristi, ki obiskujejo tečaj kitare pri Samu Šalamonu, basisti, ki svoje znanje pridobivajo pri Luku Gaiserju, bobnarji, ki jih poučuje Aleš Zorec, in mladi glasbeniki, ki igrajo v glasbenih zasedbah pod mentorstvom Marka Korošca.

V decembru bo na ogled razstava

UTRINKI 2008

Na ogled postavljamo izbor vsega, kar se je v tem letu dogajalo v CID Ptuj in naokrog, kjer smo izvajali svoje programe in pomagali društvom in organizacijam pri izvedbi projektov za otroke in mlade. Razstavo je pripravila ekipa CID skupaj s prostovoljko iz Francije, Aurelie Aguetaz.

Vsi klubski dogodki so brezplačni!

Prostovoljstvo

Mlade prostovoljce vabimo k sodelovanju v projektu Veseli december, ki ga pomagamo izvajati Društvu prijateljev mladine Ptuj. Prijavite se lahko po e-mailu ali telefonu, najpozneje do 8. decembra 2008.

Skupnostni programi

VESELI DECEMBER

Društvo prijateljev mladine Ptuj v sodelovanju s CID Ptuj in Mestnim gledališčem Ptuj

sobota, 13. decembra 2008, ob 17. uri na Mestnem trgu:

PRIHOD DEDKA MRAZA S SPREMSTVOM

petek, 19. decembra 2008, ob 16.30 in 18.00 v MG Ptuj:

lutkovna predstava KROKI PRAZNUJE

sobota, 20. decembra 2008, ob 16.30 in 18.00:

lutkovna predstava MIŠJE ZGODBE

nedelja, 21. decembra 2008, ob 16.30 in 18.00:

lutkovna predstava TOBIJA

torek, 23. decembra, ob 17. uri v Mestnem parku pri Dravi:

POSLOVILNO RAJANJE Z DEDKOM MRAZOM IN NJEGOVIM SPREMSTVOM

Veseli december je za otroke brezplačen, pri čemer pa potrebujejo tudi najmlajši vstopnico, ki jim zagotavlja sedež v dvorani. Vstopnina za odrasle je 3 EUR.

Predprodaja vstopnic:

Mestno gledališče Ptuj od 8. decembra 2008,
vsak delavnik od 9. do 13. ure,
ob sredah do 17. ure
in pol ure pred vsako predstavo v gledališču.

Družine, ki stanujejo v bližini, vabimo, da na prireditev pridejo peš in se tako izognejo prometni gneči!

Neformalno učenje

LIKOVNE CIDARIJE

Likovne delavnice za osnovnošolce so namenjene spodbujanju njihove likovne ustvarjalnosti, usvajanju novih znanj in veščin na področju likovne umetnosti ter razvijanju samostojnega izražanja.

V decembru pripravljamo ob četrtek popoldne **PRAZNIČNE DELAVNICE**. Vodi jih Lea Kolednik, študentka likovne umetnosti na PF Maribor, udeleženci pa bodo iz različnih materialov plastično oblikovali okraske za jelko, okrasne kipce, figurice za jaslice in nakit kot darilo.

Januarja se lahko udeležite **SLIKARSKE DELAVNICE**. Vodila jo bo Aleksandra Vidovič, profesorica likovne umetnosti. Obsegala bo štiri srečanja ob četrtek, na katerih bodo udeleženci podrobno spoznali različne slikarske tehnike. Slikali bodo na papir, platno, steno in izložbeno okno. Cena slikarske delavnice je 30 EUR. Prijave zbiramo do zasedenosti mest oziroma najpozneje do konca decembra.

Informiranje

Nova številka Cidopisa je na voljo v CID Ptuj, v knjižnici, na osnovnih in srednjih šolah, v kavarni KPŠ in drugih točkah na Ptuj. Svoj brezplačen izvod lahko dobite pri nas.

Odpiralni čas

- Od ponedeljka do petka od 9. do 18. ure,
- kavarna, ki jo vodi Klub ptujskih študentov, je odprta med klubskimi dogodki ob petkih in sobotah od 18. ure naprej.

SPREMEMBA ZARADI PRAZNIKOV!

V prazničnih dneh bo CID Ptuj zaprt, odprt pa bo od 29. do 31. decembra od 9. do 13. Ure, 26. in 27. decembra kavarna CID ne bo obratovala!

Tečaji, delavnice, seminarji in druge oblike dela se izvajajo tudi zunaj tega časa.

Čas brez organiziranih dogodkov je namenjen druženju, igranju namiznega tenisa, pikada, družabnih iger, poslušanju glasbe, zabavi ter pobudam mladinskih skupin in organizacij, ki lahko prostore in opremo uporabljajo brezplačno.

Mladi, ki imate idejo za dogodek, zabavo, projekt – oglasite se v CID Ptuj!

Kolofon

Številka 2
Letnik 2
Datum izida: 30. 11. 2008
Kraj izida: Ptuj

Cidopis je glasilo Centra interesnih dejavnosti Ptuj.

Izdal: CID Ptuj

Zanj: Jurij Šarman

Naklada: 400 izvodov

Foto na naslovnici: Andrej Lamut

Tiskarna: Grafis

Urednica Cidopisa in mentorica novinarske skupine v Centru interesnih dejavnosti: Polona Ambrožič

Oblikovalec in tehnični urednik: Andrej Lamut

Novinarji: Andrej Lamut, 17 let, gimnazijec; Barbara Ferčič, 23 let, absolventka; Jasmina Kokol, 16 let, gimnazijka; Luka Cvetko, 13 let, OŠ Velika Nedelja; Maja Kračun, 24 let, absolventka; Maruška Samobor Gerl, 22 let, študentka; Uroš Sitar, 21 let, študent; Živa Rokavec, 21 let, študentka

Lektorici: Barbara Ferčič in Maja Kračun